

OPLEIDING

Jij doet ertoe!

Laten we kinderen de ruimte geven.'

Snap jij het?

Activerende didactiek in de praktijk

het
Kan!

professionalisering in onderwijs en kinderopvang

O P L E I D I N G

Deze opleiding gaat over datgene waar jij de hele dag mee bezig bent: de ontwikkelingsstimulering van ieder kind. Ons uitgangspunt bij alles wat we doen is eenvoudig: kinderen ontwikkelen zich het best als er sprake is van welbevinden en betrokkenheid. Gelukkige kinderen leren het meest!. Wanneer de ontwikkeling stagneert voelen kinderen zich doorgaans niet fijn. Binnen ons vak lijken we pedagogiek en didactiek te splitsen maar pedagogiek en didactiek raken elkaar continu. De manier waarop jij je instructies verzorgt zegt alles over hoe jij over 'leren en ontwikkelen' denkt.

We gaan ons verdiepen in de wijze waarop jij ervoor kunt zorgen dat pedagogiek en didactiek hand in hand gaan. Met de kinderen voer je prachtige leergesprekken waarin zij samen leren en leren samenleven. Een opleiding die je nog bewuster maakt van hetgeen we de hele dag doen: de ontwikkeling van kinderen stimuleren, op een wijze die bij ieder kind past!

Uitleggen, instructie geven, didactisch coachen, ontw

Wat gun jij kinderen?

Wat hoop je dat ze ontwikkelen wanneer ze in groep 1 binnenkomen en in groep 8 de school verlaten? Op welke wijze wil jij dat ontwikkelproces begeleiden? Jouw rol hierin is een belangrijke rol. Op welke wijze vervul jij deze rol? Tijdens deze opleiding laten we je ervaren wat een leergesprek voeren, uitleggen, instructie geven, didactisch coachen en/of ontwikkelingsstimulering (of hoe je het ook zou willen noemen) precies is.

Op welke verschillende manieren kun je dit allemaal vormgeven? Op welke wijze vertaal jij jouw visie op onderwijs binnen jouw dagelijkse instructies?

Volg jij het directe instructiemodel, noem jij doelen aan het begin van de instructie? Werkt dit daadwerkelijk zoals beweerd wordt en past dit ook echt bij kinderen? Welke andere instructiemodellen bestaan er nog meer? Krijgen de onderwijsessenties, het leren leren, de verschillende leerstijlen, leren presenteren, coöperatief leren bij jou ook tijdens de instructies alle ruimte? Wat doe jij wanneer kinderen individueel (bijv. met Snappet) aan de slag gaan op eigen niveau? Welke rol speel jij juist dan in de ontwikkelingsstimulering van de kinderen en hoe geef je vorm aan deze rol? Op welke wijze verzorg je mooie leergesprekken tussen kinderen en blijft het samen leren ook een belangrijke plaats houden in het onderwijs. Wat doe jij als kinderen hun vinger opsteken en een vraag hebben? Hoe kies je welke vraag je beantwoordt, op welke wijze je dit 'uit gaat leggen' of kies je er juist voor om dit niet te doen. Eén ding staat vast:

JIJ DOET ERTOE!

Tijdens de opleidingsbijeenkomsten bespreken we al deze bekende worstelingen. We gaan zelf aan de slag op een wijze waardoor jij herontdekt wat "uitleggen" eigenlijk is.

Wil jij: uitgaan van verschillen, kinderen uitdagen in plaats van opdrachten geven, ontdekken hoe je kunt zorgen voor een instructie waarbij kinderen mogen ondernemen, plannen, creëren, presenteren, samenwerken, reflecteren, verantwoordelijkheden, communiceren en zorgen voor elkaar? Kortom, de 21st Century skills toepassen in je dagelijkse instructies? Wil jij echt wat luier lijken en de kinderen activeren? Dan is deze opleiding echt iets voor jou!

We gaan op allerlei manieren ervaren wat instructie geven is, welke instructiemodellen er zijn. Op welke wijze je kinderen gedachtenposters kunt laten maken zodat je veel sneller kunt achterhalen hoe zij denken en welke strategieën zij toepassen. We duiken in "uitgaan van verschillen" binnen de instructie. Daarbij kijken we positief kritisch naar het directe instructiemodel en bekijken andere modellen zoals het CSA-model (concreet, schematisch, abstract), geleid herontdekken. Kortom, wij gaan je uitleggen wat uitleggen is.... of toch liever niet?!

Na deze opleiding is er voor jou geen weg meer terug en zullen jouw instructies er misschien wel heel anders uit gaan zien en de opbrengsten op velerlei vlakken beter!

Opbouw opleiding

ontwikkelingsstimulering, niveau verhogende interventies

Zelfverantwoordelijk leren, snap jij het?

De laatste jaren zien we binnen veel scholen organisatievormen ontstaan waarbij kinderen zelfverantwoordelijk mogen leren op verschillende plekken binnen de school. Verschillende volwassenen verzorgen de ontwikkelingsstimulering. Het is van groot belang dat de volwassenen zich bewust zijn van de wijze waarop ze dit doen en kinderen te betrekken in de keuzes die gemaakt worden.

Tijdens deze opleiding word je je bewust van de rol die je hebt tijdens de ontwikkelingsstimulering, en leer je deze bewust in te zetten. Samen met andere collega's ontwikkel je een scala aan instructievormen en weet je op welke wijze en momenten je deze gebruikt. Het team ontwikkelt een werkwijze waardoor kinderen binnen veilige pedagogische en didactische situaties daadwerkelijk de ruimte krijgen zelfverantwoordelijk te leren.

Ik snap het niet!

Je leert op welke wijze je kinderen kunt helpen de juiste vragen te stellen en daarbij hun hulpvraag zodanig te formuleren zodat je daadwerkelijk op het juiste moment de juiste niveauverhogende interventies kunt plegen. Dit levert de kinderen op dat er veel leerkrachten zijn die tijd hebben om te helpen aangezien ze geen tijd kwijt zijn aan het ontcijferen van onduidelijke vragen.

Dit levert de leerkrachten tijd om alle kinderen uit te dagen tot een volgend niveau binnen hun ontwikkeling.

Opbouw opleiding

De opleiding bestaat uit 6 bijeenkomsten van 3,5 uren met 15 minuten pauze, verspreid over 1 schooljaar. De opleidingsbijeenkomsten worden gespreid over een langere periode, met tussenpozen van 4 weken. Op deze manier krijgen deelnemers de kans het geleerde in de praktijk te brengen en hierop te reflecteren. Per bijeenkomst wordt er 3,5 uur gereserveerd, zodat er voldoende tijd is om uit te wisselen en te reflecteren, vanuit de gedachte dat de deelnemers niet alleen van de docent maar ook van elkaar en elkaars ervaringen kunnen leren.

De opleiding is geschikt voor iedereen die in het basisonderwijs werkt of wil gaan werken.

De bijeenkomsten vinden plaats op deelnemende organisatie(s).

*“The teacher teaches the way he has been taught,
not the way he has been
taught to teach.”*

Studieprogramma

Aan het einde van deze opleiding weet jij op welke wijze je de verschillende onderdelen van de didactiekaart, ontwikkeld door HetKan! in de praktijk kunt brengen:

- Vorminstructie of inhoudinstructie
- Kennis van ontwikkelingslijnen en didactiek
- Anders vasthouden betekent dat betekenisvol leren de ruimte krijgt
- Welke instructiemodellen zijn passend?
- Nieuwsgierig zijn naar hoe kinderen denken
- Kinderen leren gedachtenposters maken
- Kinderen leren goede vragen stellen
- Uitgaan van de drie pedagogen
- Wie heeft instructie van wie nodig?
- Werken als proces
- Uitgaan van verschillen, heel veel verschillen
- Kinderen uitdagen versus opdrachten geven
- Evalueren als motor van het leren
- Vraag het de kinderen

Zes bijeenkomsten

In 6 bijeenkomsten gaan we aan de slag met deze onderdelen. De volgorde en het tempo zullen verschillen per groep. Dit heeft te maken met het niveau van de groepsleider die de opleiding volgt.

Studiebelasting

De studiebelasting bedraagt 100 uren.

- 6 bijeenkomsten van 3,5 uur inclusief 10 min pauze: 20 uur
- uitvoeren uitdagingen, per bijeenkomst 4 uur: 20 uur
- bestuderen literatuur: 6 uur rondom elke bijeenkomst: totaal 30 uur
- praktijkuitwerking maken voor de school en leerlijnen uitwerken: 30 uur

Samen leren

Tijdens de bijeenkomsten zullen we gebruik maken van verschillende groepeeringsvormen. Daarnaast is het van belang goed om je heen te kijken en te luisteren welke collega's juist jou zouden kunnen ondersteunen in jouw ontwikkeling. We zullen samen de groepsvorming bewaken, open zijn over de ervaringen binnen de groep en ieders rol daarbinnen. Op deze wijze kunnen we zelf ervaren wat het betekent wanneer je dit binnen je eigen praktijk doet.

Afronding opleiding

Criteria:

Aan het einde van de opleiding krijg je het certificaat 'uitlegen, snap jij het!' indien je voldaan hebt aan de volgende criteria:

Aanwezigheid:

Je volgt de bijeenkomsten waarbij 100% aanwezigheid gewenst is. Door de impact van het samen leren tijdens de bijeenkomsten is dit ook nagenoeg niet te vervangen door opdrachten. Je moet het ervaren hebben. Mocht je toch een bijeenkomst missen dan zorg jij er zelf voor dat je aan ons (opleiders van 't Kan) zichtbaar maakt dat je de inhoud van deze bijeenkomst hebt weten te achterhalen (dit geldt als vervangende opdracht). Je maakt hiervoor zelf een plan wat je ter bespreking aan ons voorlegt.

Documenteren:

Ideeën bundel: Je krijgt van ons per bijeenkomst informatie. Je verzamelt zelf de informatie tijdens de bijeenkomsten en werkt alle aantekeningen die je maakt uit op een wijze die bij jou past. Tijdens de bijeenkomst ontwikkel je plannen en onderzoeksvragen die je in je eigen praktijk gaat uitproberen. Je verzamelt zelf nog literatuur, websites, materiaal, etc. die bruikbaar is bij de besproken onderwerpen. Dit maak je zichtbaar in je map en kun je presenteren op de eerstvolgende bijeenkomst. Je ontwikkelt op deze wijze je eigen ideeënmap als bron voor de komende jaren.

Uitdagingen: Tijdens elke bijeenkomst zullen we je steeds uitdagen te kijken naar jouw gewenste situatie ten aanzien van het verzorgen van instructies. We zullen je prikkelen om in de periode tussen de bijeenkomsten hiervan iets te gaan onderzoeken en uit te proberen. Binnen het team wordt steeds afgestemd wie welke uitdagingen aangaat en op welke wijze de doorgaande lijn wordt gewaarborgd.

Kennis van ontwikkeling:

Een belangrijk onderdeel van het verzorgen van de instructies is jouw kennis van de leerlijnen. Je maakt van 1 leerlijn zichtbaar dat jij deze kennis hebt en door middel van jouw presentatie kun jij binnen jouw team uitleg geven over deze leerlijn. Voor deze leerlijn ontwikkel je een onderwijsplan.

Zo doen wij dat:

Aan het einde van deze opleiding heb jij een werkwijze omschreven ten aanzien van het verzorgen van instructies op jouw school.

De volgende onderdelen zijn hierin opgenomen:

- Vorminstructie of inhoudinstructie
- Kennis van ontwikkelingslijnen en didactiek
- Anders vasthouden betekent dat betekenisvol leren de ruimte krijgt
- Welke instructiemodellen zijn passend? Nieuwsgierig zijn naar hoe kinderen denken
- Kinderen leren gedachtenposters maken

- Kinderen leren goede vragen stellen
- Uitgaan van de drie pedagogen
- Wie heeft instructie van wie nodig?
- Werken als proces
- Uitgaan van verschillen, heel veel verschillen
- Kinderen uitdagen versus opdrachten geven
- Evalueren als motor van het leren
- Vraag het de kinderen
- De voorbereiding van mijn leergesprek
- De verschillende rollen van de leerkracht

In of uit je comfortzone

Iedereen heeft ervaringen met onderwijs, ook als hij of zij niet in het vak zit. De daarbij behorende beelden en ervaringen kunnen heel bepalend zijn voor je blik op opvang en onderwijs. Tijdens deze opleiding zullen we je daarom regelmatig uit je 'comfortzone' halen. We willen je blik verruimen en jou laten ervaren wat de uniciteit van iedere persoon kan betekenen met daarbij de verschillende behoeften in leren. Je krijgt veel ruimte om op jouw eigen manier te leren. Zelfverantwoordelijkheid speelt hierin een belangrijke rol. Jij bent zelf verantwoordelijk voor jouw ontwikkeling, keuzes die je daarin maakt, je planning en je vraag om begeleiding van andere studenten en de docenten. Jij doet er toe! Laat jezelf zien!

Didactiek

Jij doet ertoe!

- ▷ Vorminstructie of inhoudinstructie
- ▷ Kennis van ontwikkelingslijnen en didactiek
Anders vasthouden betekent dat betekenisvol leren de ruimte krijgt
- ▷ Welke instructiemodellen zijn passend?
- ▷ Nieuwsgierig zijn naar hoe kinderen denken
Kinderen leren gedachtenposters maken
- ▷ Kinderen leren goede vragen stellen
Uitgaan van de drie pedagogen
- ▷ Wie heeft instructie van wie nodig?
- ▷ Werken als proces
- ▷ Uitgaan van verschillen, heel veel verschillen
- ▷ Kinderen uitdagen versus opdrachten geven
- ▷ Evalueren als motor van het leren
Vraag het de kinderen

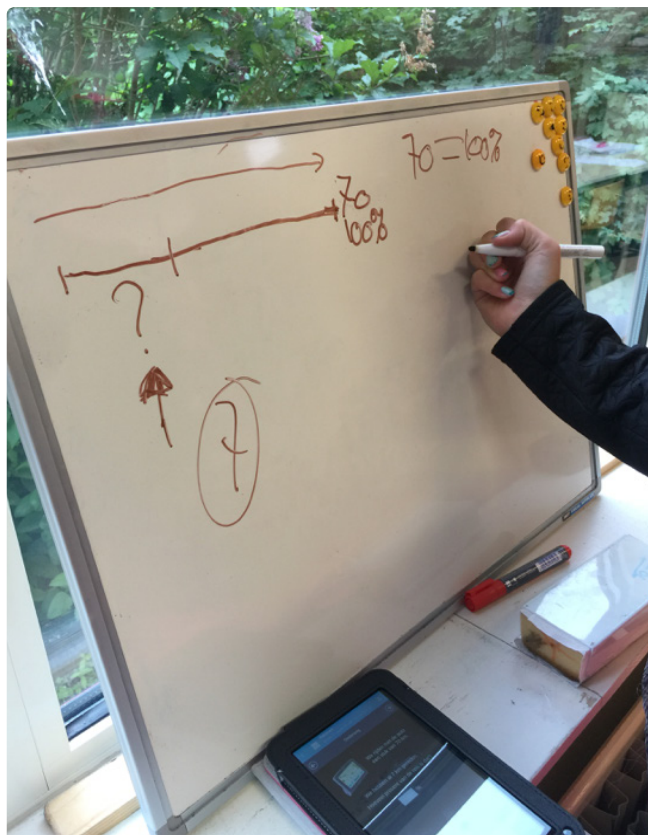
Het Kan!

Relevante literatuur

Binnen deze opleiding zullen we samen met de deelnemers afstemmen wie zich op welke instructiemodellen en leerlijnen gaat richten. De medewerkers van HetKan! brengen steeds diverse achtergrondliteratuur mee en zullen adviseren welke literatuur passend is. De deelnemers kunnen kiezen in welke leerlijn zij zich willen verdiepen.

Enkele voorbeelden:

- OONK, W., KEIJZER, R., LIT, S., DEN ENGELSEN, M., LEK, A., VAN WAVEREN HOGERVORST, C., Rekenwiskunde in de praktijk. Kerninzichten. 2015 Noordhoff Uitgevers.
- DOUCHY F., SCHELFHOUT W, JANSSENS S, Anders evalueren.
- VAN DER STAP M., Van kerndoel tot leerlijn.
- Literatuur/websites over diverse instructiemodellen waar we steeds verwijzen naar de meest recente en up-to-date literatuur:
  - *CSA-model*
  - *Geleid herontdekken*
  - *Directe instructiemodel*
  - *Zwols model*
  - *Effectieve instructie*
  - *IGDI-model: interactief gedifferentieerde instructie*
  - *Responsieve instructie*
  - *Didactisch coachen*
  - *Banende instructie*
  - *Scaffolding*
  - *Drieslagmodel*
  - *Etc.*

Snap jij het nog?

Meer info?

www.hetkanvoorhetkind.nl

email: info@hetkanvoorhetkind.nl

Ingrid 06 238 998 31

Anite: 06 481 553 12